Газэта рабоча-сялянскай моладзі Беларусі

Чырвоная Зьмена

Орган Цэнтральнага і Менскага Камітэтаў Ленінскага Камуністычнага Саюзу Моладзі Беларусі

№ 25 (407) Субота, 26 лютага 1927 г. | Выходзіць тры разы на тыдню: у аўторак, чацьвер, і суботу. | Год выд. VI. | Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз. дню. Сакратар ад 10—12 і ад 2—3 гадз. дню. Тэл. № 903 | Адрас Выдавецтва ЦК ЛКСМБ, «Чырвоная Зьмена» Менск, Комсам. 25

Прывітаньні газэце „Чырвоная Зьмена“,

Рэдакцыя газэты атрымала прывітаньне ад **Барысаўскай, Аршанскай і Калінінскай** акруговых конфэрэнцый ЛКСМБ. У прывітаньнях дэлегаты гэтых конфэрэнцый **абяцаюць зрабіць усё залежнае, каб прасунуць газэту «Чырвоная Зьмена» у шырокія колы рабоча-сялянскай моладзі.**

Тэхнічныя навыкі піонэраў.

Рэдакцыя нашай газэты сумесна з Цэнтральным і Менскім Бюро ЮП **правяла ў Менску нараду па пытаньнях організацыі вольнага часу («досугу») і тэхнічных ведаў піонэраў.**

Нарада (матар'ял аб якой мы зьмяшчаем у сеньняшнім нумары газэты) — яскрава паказала, што гэтыя пытаньні **кепска вывучаны, як піонэр'актывам, так і настаўнікамі.**

На нарадзе, на працягу амаль пяці гадзін, шмат гаварылася на тэму аб тым, **што** трэба рабіць, але зусім нічога не гаварылася, **як** трэба рабіць, у якія формы трэба ўкладаць працу па пабудове вольнага часу піонэраў і набыцьцю імі тэхнічных ведаў.

Вопыт, які маецца ў гэтым напрамку, недастатковы.

Зараз трэба пытаньне аб тэхнічных ведах піонэраў ва ўвесь рост **практычна** паставіць перад усёй піонэрскай організацыяй.

Комуністычныя партыя, у пастанове апошняга зьезду адзначыла наступнае:

— «Навучаньне тэхніцы павінна быць для новых пакаленьняў ня толькі пытаньнем спэцыялізацыі, але і справаю рэволюцыйнага доўгу. Ва ўмовах рабочай дзяржавы ўвесь той энтузыязм, які расходваўся раней рабочай моладзьдзю на рэволюцыйна-політычную барацьбу, павінен накіроўвацца на заўладаньне навукай і тэхнікай».

Чаму-ж вучыцца піонэрам у галіне тэхнікі?

Які мініўум навыкаў і ведаў павінны яны атрымаць?

Гэта цалкам выплывае з умоў разьвіцьця нашай краіны.

Электрофікацыя, ўнядрэньне машын ва ўсе галіны гаспадаркі і быту, разьвіцьцё новых спосабаў зносін, радыё-фікацыя — вось тое чарговае, важнейшае, над чым працуе зараз уся краіна, з чаго трэба выходзіць і пры працоўным выхаваньні піонэраў.

Наша задача—**праявіць захаваныя нахілы дзяцей, разгарнуць іх творчасьць у галіне тэхнікі.**

Вядома, гэта трэба зрабіць не шляхам голага вывучэньня навыку.

Набываць гэтыя навыкі трэба на практычнай працы, на мясцовым матар'яле: **Наша задача—надаць грамадзка-карысную ўстаноўку тэхнічным інтарэсам піонэраў.**

Вядома, мы ня можам узяць на сябе задачу азнаямленьня піонэраў з якасьцямі, асаблівасьцямі, будаваньнем тых матар'ялаў (мэталю, дрэва, гліны і інш.), з якімі працуюць піонэры. Гэта справа школы.

Школа знаёміць з гэтым школьнікаў. І сьмешна было-б замяняць яе ў гэтым.

Але, калі, згадзіўшыся з усім гэтым, мы скажам, што ўсім піонэрам трэба прайсьці пераплётныя, сталярныя і сьлясарныя майстэрні ў абавязковым парадку, дык зробім памылку. Гэта быў-бы «нажым» на піонэраў, пляваньне на іх разнаітыя запатрабаваньні.

Больш правільным было-б, выходзячы толькі з тэхнічных задач краіны, лічыцца з яе асабістымі ўмовамі, высунуць наступнае.

Усе піонэры ў атрадзе павінны:

— Ведаць і ўмець працаваць па электрычнасьці (не «наогул», а хаця-б умець рабіць праводку).

— Ведаць і ўмець працаваць па радыё (зноў такі не «наогул», а ўмець будаваць і працаваць з дэтэктарным прыёмнікам).

— Умець рабіць прасьцейшыя крыніцы энэргіі (прасьцейшы ветраны рухавік, вадзяны і інш.).

— Умець ужываць асноўныя інструманты (амэрыканцы высоўваюць сем—тапор, піла, рубанак, малаток, кутнік, стамеска і навёртак).

Нельга да усіх піонэраў у атрадзе **падыходзіць з аднэй меркай.** Нашы піонэры падзяляюцца па тэхнічным інтарэсам на некальні груп. **Першая** група—гэта жадаючая наогул што небудзь майстраваць. Іх большасьць. **Другая** група—гэта адзіночкі, якія будуюць у хаце паравыя машыны, вадзяныя вэлосіпэды і іншыя рэчы, пра якіх ня ведае атрад. Іх меншасьць, але з вызначанымі чотка выказанымі інтарэсамі—ці да авіо, ці да электрычнасьці. **Трэцяя** група, якая праходзіць якія небудзь майстэрні, гурткі, маючая якія небудзь навыкі, жадаючая больш паглыбіць свае веды і навыкі.

По рознаму трэба адказаць на розныя запатрабаваньні.

Патрэбны самыя разнаітыя, гнуткія, танныя, даступныя для павадыра формы. Патрэбны формы, якія будуць разьвіваць творчую ініцыятыву, самадзейнасьць піонэраў. Гэта адны толькі майстэрні не дадуць.

Трэба шырока пропагандыраваць для усіх піонэраў **пабудову рабочых куткоў дому** (месца і азначаныя інструманты). Праца па **пабудове розных прылад** у адзіночках і ў груп павінна стаць законнай часткай кожнага збору зьвяна.

У практыку працы трэба ўвесьці наладжваньне для прыхільнікаў—старэйшых піонэраў—**невялічкіх курсаў** па любому тэхнічнаму пытаньню (гэтак зроблена ў Ляхаўскім раёне ў Менску). Скончыўшыя гэтыя курсы стануць зараз-жа перадатчыкамі ведаў у сваіх зьвеньнях, у сваіх атрадах.

Разам з гэтым, трэба **стварыць асобныя пакоі пры клюбах,** музэі дзіцячых прылад, мадэляў, самадзельных інструмантаў. Такі пакой хутка прывіваецца і служыць навочнай школай, штурхачом для заўладаньня працоўнымі навыкамі.

Добра падрыхтаваная, сталая праца па здавальненьню запатрабаваньняў у піонэраў і шырока разгорнутая праца па набыцьці імі тэхнічных ведаў і навыкаў —падрыхтуе сотні і тысячы тых новых, моцных духам і ведамі людзей, аб якіх казаў У. І. Ленін у сваёй вядомай прамове на 3-м зьезьдзе РКСМ.

Страляюць, зьдзекуюцца.

Белапанскія зьдзекі ня спыняюцца

У Нясьвіскім павеце жандары і старшыні аграбілі 14 вёсак. Сялян судзяць і судзяць.

У Палесьсі сяляне ў гаворках між сабою ганілі ўладу за гвалтаўніцтва. Тады паліцыя пачала страляць. 5 сялян забіта і 6 цяжка паранена. Шмат сялян атрымала лёгкія раны.

Даводзяць да торбы сялян.

У Заходняй Беларусі ў сялян ужо даўно не хапае хлеба. Бедныкі ідуць да панкоў і багатыроў прасіць пазычыць мукі на хлеб і грошай на падатак. І даюць, але так, што толькі галодны бярэ такую пазычку.

У гэтую зіму ў Валкавыскім, Слонімскім і Дубянскім паветах сяляне прадалі ужо добрую палавіну будучага ўраджаю, па цане ў 7 раз ніжэй за асеньнюю цану. У Старавольскім і Гароднеціскім паветах сяляне аддалі ў арэнду паном і багатыром свае надзелы за 10 пудоў мукі за надзел. Вясною будзе расплата. На гэтую, аддадзеную ў арэнду сялянскую зямлю паедуць панскія трактары, а да сялян, якія прымушаны былі запрадаць ўраджай, паедуць агенты, каб наглядаць за ворывам і засевам, як за парабкамі.

Так, апрача ўціску над беларускай культурай у Заходняй Беларусі, яшчэ і гаспадарчы ўціск,—беларусаў у Заходняй Беларусі Польшча даводзіць да торбы.

Колькі зарабляе моладзь у Польшчы?

Французскія фашысты зьбіваюць комсамольцаў

Каго апраўдывае румынскі каралеўскі суд.

20-гадзінны працоўны дзень

Жыцьцё у Польшчы 15 капеек у дзень. Становішча саматужнікаў

Зарплата маладых рабочых у Польшчы надзвычайна нізкая. калі прыняць пад увагу, што пражытачны мінімум у Польшчы складае 1 рубель 70 кап. у дзень. Рабочы дзень, у сярэднім, раўняецца 12 гадзінам, у сярэднім зарплата маладога кваліфікаванага тэкстыльнага рабочага складае каля 40 кап. у дзень. На капальнях зарплата маладых рабочых ва ўзросьце да 21 году яшчэ ніжэй, чым у іншых галінах прамысловасьці. Ёсьць аднак прадпрыемствы, у якіх маладыя рабочыя зарабляюць ня больш 15 кап. у дзень.

Яшчэ горшае становішча маладых саматужнікаў. Іх рабочы дзень даходзіць да 20 гадзін. У шавецкіх і кравецкіх майстэрнях гораду Пабіанцы 500 маладых рабочых зарабляюць, у сярэднім, ня поўных 15 кап. у дзень.

Адлічваем аднадзённы заробтак.

(Мястэчка Леніна, Горацкі раён, Аршаншчына).

На карысьць політычных вязьняў Заходняй Беларусі моладзь саўхозу імя Леніна адлічвае аднадзённы заработак і адзначае, што матар'яльную дапамогу яны будуць аказваць і ў далейшым покуль ня згіне панства Пілсудзкага над працоўнымі Заходняй Беларусі.

Уносім і выклікаем.

(Горкаўская ячэйка ЛКСМБ, Старадароскага раёну, Случчына),

Уносім на карысьць галадаючых працоўных Заходняй Беларусі 3 рублі і выклікаем ўнесьці толькі-ж наступныя ячэйкі: Дараганаўскую, Старадароскую вытворчую, сельскую, і рабземлесу, бюро Старадароскага райкому ЛКСМБ, сакратара Слуцкага акругкому ЛКСМБ, загадчыка вучстат п-аддзелу.

Пад забаронай паліцыі

Рука руку мые

У барацьбе комсамолу з фашысцкай моладзьдзю ў **Францыі** паліцыя адкрыта падтрымлівае хуліганскія выхадкі фашыстых. У Вэнсене (Францыя) фашыстыя організавалі нядаўна мітынг. Пры ўваходзе адбылася сутычка фашыстых з прысутнічаўшымі на мітынгу комсамольцамі. Фашыстыя жорстка зьбілі комсамольца Гіньона, паліцыя прымала ўдзел у зьбіваньні і арыштавала яго-ж.

Комсамолец Гіньон—інвалід імпэрыялістычнай вайны. Яго раны, зажыўшыя з часу вайны, зараз ускрыліся і становішча яго вельмі сур'ёзнае.

„Ангельская матушка“

Пагромшчыкі здаволены.

Румынскі суд у горадзе Кімполунгу апраўдаў студэнта-фашыстага Тоту, які ў кастрычніку месяцы мінулага году забіў у будынку Чэрвоніцкага суду студэнта яўрэя Фаліка.

У сувязі з працэсам у Букарэсьце адбываліся фашысцкія маніфэстацыі ўнэсьці забойцы. Фашысты зьбівалі прахожых і і дэмонстравалі перад унівэрсытэтам і дварцом, праваглашаючы «ура» дынастыі

Маладыя піонэрскія вандроўнікі.

(Пераклад з яўрэйскай мовы)

Што патрэбна піонэрам?

Звычайны пакой з дзьвер'ю, вакном і стольлю над галавою.

Дык будзь-жа такім спрытным і спрабуй гэта знайсьці!

Маленькім пакоем мы карысталіся, ён быў цёмны, грязны, але мы сябе адчувалі (у вышыні нябёс) вельмі шчасьліва: пасьля доўгіх шуканьняў, але ўсё-ж такі знашлі, улетку тутака добрае паветра, праводзім сход на агародзе, на бульвары, але ўзімку...

Мы вельмі добра памятуем мінулую зіму, як мы валяліся на вітых лесьніцах Дому Саюзаў, а ні ў які пакой нас ня пушчалі, дык мы такі цяпер нашым маладым тэмпарамэнтам прыбралі пакой, што толькі пальчыкі аблізвай: ленінскі куток; дыаграмы, плякаты, і ўсе па навейшай модзе.

Дык ужо добра? Але так гэтага яшчэ не хапала, ціха, браточкі, ня радуйцеся яшчэ, жыве праўленьне клюбу, якое таксама распараджаецца пакоямі, і яно нам казала—выбачайце, гэта азначае аслабаніць пакой з прапановай, што там трэба трымаць вугольлі. Але мы не засумавалі і колектыўна крыкнулі «заўжды гатоў»—шукаць новы пакой, дадаў Барыс.

Урэшце пасьля цяжкага тыдню пасяджэньняў, камісіяў, сходаў, над намі саюз зьмілаваўся і дазволіў нам правесьці заняткі пад страхою.

Дык ужо добра? Але зьяўляецца загадчык клюбу і кажа—не, браточкі, не дазволю з клюбу зрабіць піонэрскі лягэр.

Таварыш загадчык,—зварачваемся мы да яго, дайце калі ласка нам пакой, ну хаця-б куток.

Куток, ня больш, як куток? Гэта так, але памятуйце, што сёньня я вам даю ў апошні раз. Ды зусім забыўся. Там за сьцяной займаецца оркэстр, вам прыдзецца крычаць, і гэта можа пашкодзіць вашаму здароўю, і я як сябра камісіі па ахове здароўя дзяцей не магу з гэтым згадзіцца.

Усім стала сумна на душы. Але загадчык усё-ж такі чалавек з добрай душой, дык ён нам дазволіў правесьці сход на сцэне.

Тутака мы ажылі. Кожны хоча выказаць свой артыстычны талянт. Барыс пачаў чытаць дэклямацыю «Памёр Ільліч», Ганна і Надзя пачалі сыграўку акту з п'есы мінулага году «Чырвоны гальштук». Алесь расьсьпяваў сваім тоненькім галаском. Водгульле гэтых песьняў было быццам салаўінае. Але раптам тр-р-р-а-ах, дэкарацыя ўпала і прыціснула Барыса. Барыс толькі пасьпеў выказаць:

«Я паміраю... За справу... Піонэр атраду».

Але павадыр атраду адразу яго спыніў сігналам:

«Барыс! Калі ты памрэш, дык мы цябе ў комсамол не передадзім! Будзь гатоў!»

«Заўжды гатоў»! Барыс крыкнуў і ажыў.

З вялікаю цяжкасьцю мы расьселіся. Павадыр ужо разявіў рот і во-во ўжо здаецца пачне... Як раптам адчыняюцца дзьверы і зьяўляецца гурт дзяўчат і хлапцоў і загадваюць у тую самую хвіліну пакінуць сцэну. Аніякія разважаньні тут не памаглі. У нас павінна быць зараз рэпэтыцыя і ніякіх размоў.

Што рабіць? Куды ісьці?

Браточкі, на сьвежае паветра. Даёш—гукнулі 40 тоненькіх галаскоў. Павадыр пачаў гаварыць... Сьвежая паветра—гэта наша мэта жыцьця, наша здароўе палепшыцца, мы загартуем наш організм на сьвежым паветры.

Мароз пячэ, а піонэры скручаныя, як баранкі, трасуцца, зубы ляскочуць у тахт: «стары барабаншчык» Раз-два, раз-два бягом а-а р-р-ш-ш-ш. І гэтак паўтараецца кожныя пяць хвілін.

Але двор у нас таксама не на доўга. Разважаюць, што ячэйка хоча зрабіць на дварэ каток і яна нас папросіць пакінуць гэты двор.

Каму вядома!...

Не дарма на апошнім савеце атраду вылучылі камісію з 4-х чалавек, якія павінны былі добра зрабіць досьлед кожнага кутку, месца пад страхой, кануру, дзе ляжыць сабака, навес, дзе сядзяць куры-вартаўніцы...

Хто ведае?...

А ці можа нам удасца там правесьці 2 сходы.

Хто ведае? Хто ведае?

Вайнгаўз.

Увага да барацьбы за здароўе.

Як аздаровіць рабочую моладзь.

Артыкулы друкуюцца ў дыскусійным парадку.

Шырэй глядзець на справу.

Плаваць у паветры, нешта думаць і выносіць свае думкі, ня улічваючы эканамічнага становішча моладзі—нельга. А у такім стане апынуўся тав. Брадоцкі, калі выступіў на старонках газэты «Чырвоная Зьмена» са сваймі «прапановамі».

Параўнальна малы заработак, беспрацоўе—вось якое эканамічнае становішча моладзі. А адсюль і дрэнная адзежа, і недаяданьне, дрэнныя кватэрныя ўмовы, якія ў сваю чаргу даюць вялікі процант хворай моладзі.

А на вытворчасьці

зноў такі ўмовы працы моладзі зусім дрэнныя. Возьмем да прыкладу працу моладзі на чыгунцы. Самі майстэрні маленькія, душныя, цёмныя, няма вінтэляцыі. У перапынак на поўдзень няма сталоўкі, няма хаця-б асобнага пакойчыку, дзе-б магла моладзь зьесці кавалак сухога хлеба. Няма вару, няма ларка, дзеб-б мог малады рабочы чаго небудзь купіць. Няма варанай вады, а вада сырая, школная для здароўя.

З чаго мы павінны пачаць

працу? Напершае—павесьці рашучую барацьбу на вытворчасьці за паляпшэньне быту і экономічных ўмоў моладзі. Мы павінны дамагчыся, каб экономпрацаўнікі, прадстаўнікі ячэек у мясцовых камітэтах ставілі пытаньне аб паляпшэньні экономічнага становішча моладзі. Ячэйкі сумесна з прадстаўнікамі у вышэйшыя органы, праз профсаюзы, праз вытворчыя нарады павінны дамагчыся гэтага. Пашырэньне броні, адчыненьне школ фабзавучу і розных курсаў для набыцьця кваліфікацыі—гэтым мы палегчым беспрацоўе.

Паляпшэньне экономічнага становішча будзе лепшым сродкам для таго, каб рабочая моладзь магла лепш адзявацца, лепш есьці. Трэба дамагчыся, **каб на кожным прадпрыемстве былі ларкі-буфэты, вар, вараная вада**, трэба больш пасылаць у дамы адпачынку, санаторыі, треба ўзмацніць мэдыцынскі дагляд.

Мікола Крук.

Быць застрэльшчыкам.

Я пытаю: што зробяць нашыя комсамольскія ячэйкі тады, калі пасьля абсьледваньня па «прапановах» тав. Брадоцкага даведаюцца, што той ці іншы хлапец жыве ў вельмі дрэнных умовах?

Няўжо-ж у нашых комсамольскіх ячэйках ёсьць які-небудзь асобны фонд, з якога можна было-б палепшыць становішча таго ці іншага маладога рабочага альбо работніцы.

Трэба было-б даць такія прапановы, якія можна лёгка ажыцьцёвіць.

Напершае трэба ўдасканаліць нашую вытворчасьць. Трэба, каб організацыі Навуковай Працы пры Народным Камісарыяце Рабоча-Сялянскай Інспэкцыі неадкладна вывучыла і вызначала конкрэтныя прапановы па кожнай вытворчасьці.

Усе комсамольскія ячэйкі павінны павесьці вялікую кампанію, аб якой гаворыцца і у статуце Комсамолу, але якая ня выконваецца—гэта: ніводнага маладога рабочага неахопленага гуртком фізкультуры. **Неабходна па прыкладу першага скуранога заводу (Менск) наладзіць пры кожнай фабрыцы і заводзе сталоўкі.**

Не павінна быць ніводнага прадпрыемства, дзе-б ня былі вінтэлятары.

Леў Кацовіч

Каму ў зубы ня трапляе зубочыстка.

Тав. С. актывісты акруговага маштабу. Партыец-комсамолец. Сустрэў яго ў першы раз на паседжаньні. Чамусьці ён рэгулярна праводзіў далоньню па носе і аб ціраў аб куртку, якая была засмальцаваная да пчырага абціраньня. Прыглядаючыся больш уважліва да яго, можна было заўважыць, што ад вушэй ніжэй да тулава, г. зн. уся шыя рэзка адрозьнівалася цемнатою свае афарбоўкі. А калі яшчэ бліжэй прыглядзецца, дык відна была самая звычайная нязмытая гразь.

Я зацікавіўся ім. Пазнаёміўся. Зашоў да яго ў хату. Аказваваецца, што мой новы знаёмы люты вораг зубачысткі і вады. Так, вады! Уявіце сабе, баіцца вады больш агня.

Сябра

Сельсаветы выбраны

Комсамольцы бяруцца за працу.

Навучыліся працаваць.

(Капыльская організацыя, Случчына)

Падрыхтоўча-справаздачная кампанія паказала, што ня ўсе ячэйкі, былі на пагатове да правядзеньня перавыбараў. На аснове зьнішчэньня недахопаў, якія меліся ў справаздачную кампанію, на падставе дадзеных дырэктыў, організацыя пабудавала свой конкрэтны ўдзел ў часе самых перавыбараў.

Падрыхтоўка беднаты.

Усяго на раёну праведзена 42 сходы беднаты. Амаль уся падрыхтоўчая праца па скліканьню сходаў была праведзена комсамольскімі ячэйкамі.

Комсамольцы на сходах прымалі актыўны ўдзел, на падставе чаго аўторытэт апошніх перад беднатою значна падняўся. Бедната з ахвотаю выстаўляла ў кандытатуры лепшых, здольных да грамадзкай працы, комсамольцаў, організавана падтрымлівала іх на агульных выбарчых сходах.

Ячэйкі на перавыбарах.

Прыняўшы актыўны ўдзел у сходах беднаты, на якіх прысутнічала частка серадпякоў, ячэйкі ўжо былі ўпаўне падрыхтаваны да таго, каб прыняць актыўны ўдзел у самых перавыбарах.

Былі выпадкі, калі некаторая частка выбаршчыкаў, больш заможніх, не жадала каб камсамольцы выконвалі важныя грамадзкія абавязкі (як напрыклад: падлічваньне галасоў, або сакратарства на сходзе), паднімала протэст, але ад большасьці сходу атрымлівала адпор і комсамольцы заставаліся пры абавязках, якія даручаў ім сход выбаршчыкаў.

Як выбіралі комсамольцаў

Да ўсіх выстаўленых кандыдатур былі самыя сур'езныя адносіны. Выбаршчыкі на комсамольца, які быў выстаўлены беднатой альбо агульным сходам, глядзелі не як на «комсамольца», а як на аў[торытэтнага] хлапца, політычна-сьвядома[га] і здольнага да працы. Яго комсамольства ставілася на задні плян, а на пер[-]шы высоўвалася яго якасьць, як грама[-]дзяніна.

«Ён хлапец малады, але здольны спрытны да справы, прыкладны ў гаспа[-]дарцы, яго трэба выбраць у савет, няха[й] папрацуе».

Гэта адна характарыстыка, а во[сь] другая.

— На што ён у савеце, гэта лоды[р] і не грамадзкі чалавек, любіць галіфэ на[-]сіць і нічога не рабіць, такіх нам н[е] трэба».

Такія комсамольцы правальваліся.

За тое, што організацыя мае дася[г]неньні ў часе перавыбараў, гавораць н[а]ступныя лічбы: у мінулым годзе было—25 сельсаветчыкаў, а ў гэтым—33.

Комсамольскае ядро у сельсавета[х] узрасло і намацнела.

Удзел беспартыйнай модадз[і]

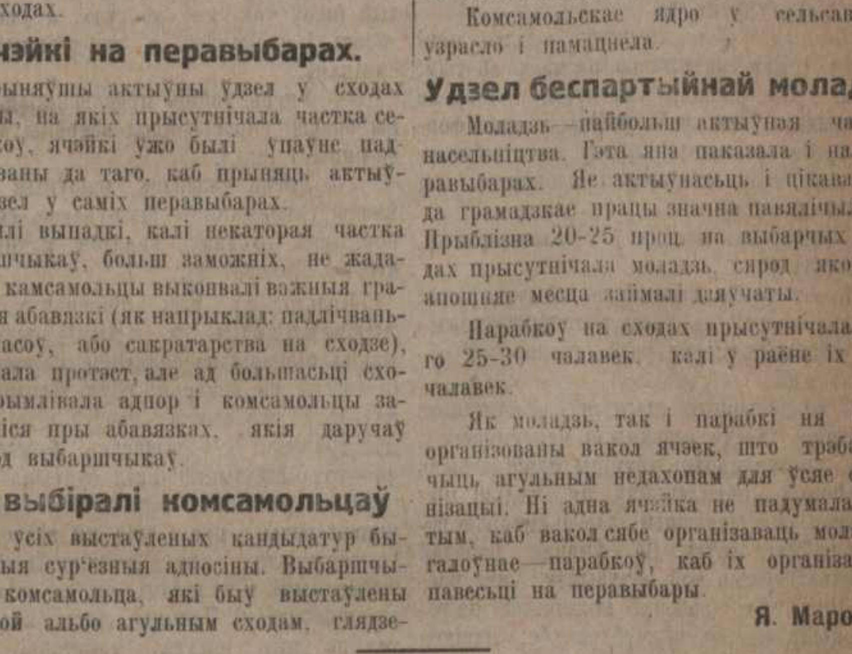
Моладзь—найбольш актыўная част[ка] насельніцтва. Гэта яна паказала і на п[е]равыбарах. Яе актыўнасьць і цікавасьц[ь] да грамадзкае працы значна павялічылас[я]. Прыблізна 20-25 проц. на выбарчых схо[-]дах прысутнічала моладзь, сярод якой [і] апошняе месца займалі дзяўчаты.

Парабкоў на сходах прысутнічала ўся[-]го 25-30 чалавек, калі у раёне іх 20[0] чалавек.

Як моладзь, так і парабкі ня бы[лі] організованы вакол ячэек, што трэба [ад]чыць агульным недахопам для ўсяе орг[а]нізацыі. Ні адна ячэйка не падумала н[ад] тым, каб вакол сябе організаваць моладз[ь,] галоўнае—парабкоў, каб іх організавана павесьці на перавыбары.

Я. Мароз.

Дзе добры сельсавет---

там рыхтуюцца да вяснавай сяўбы.

Менгарсавет дае справаздачу.

Аб біржы працы, протэкцыянізму і аб „прыгожых тварыках“.

Комх[о]зк[і]я ліхтары ў кошку і мышку граюць.—Лужы вады каля комхозкіх хат. Профшкольцы—краўцы патрабуюць лепшых абставін для профшкол.

Праца гарсавету знойдзена здавальняючай.

„Крылі“ электрастанцыю.

(Групком № 2, саўгандслужачых).

—Несьвядомая яшчэ наша публіка,—скардзіцца нейкі дзядзька,—прыйсьці раз у год на сход, дзе стаіць справаздача гарсавету, і то лянуюцца.

— Гэта нічога, жартуе другі, калі-б абвясьцілі, што пасьля сходу будзе кіно ці концэрт, усе бы сьвядомымі сталі, прышлі-б. А то што... хто табе прыдзе...

Але тыя, якія прышлі на сход, як відаць, сапраўды цікавіліся працай гарсавету, бо ўважліва слухалі справаздачу свайго дэпутата, тав. Рубанца. Апошні дзелавіта, унікаючы малазразумелых слоў, апавядаў пра працу праробленую саветам за год. Як выявілася з яго слоў, наказ дадзены гарсавету Менскімі працоўнымі ў мінулым годзе, быў блізка што ўвесь выкананы.

Дакладчыка пасьля справаздачы чакала вялізная колькасьць запісак і запытаньняў. Вось найбольш характэрныя з іх:

— Як дапамагаў гарсавет разьвіцьцю і ўзмацненьню жылкооперацію?

— Чаму на акраінах гораду вельмі мала міліцэйскіх пастоў, ніколі ня ходзяць аўтобусы і г. д.?

— Якія меры прымаў гарсавет у барацьбе з хуліганствам і простытуцыяй?

Выступаўшыя ў спрэчках таварышы «крылі» электрастанцыю за яе частыя шалы з вадой і сьветам. Дасталося і камгасу за высокія цэны ў лазьнях, ня здавальняючае становішча комунальных дамоў ды інш.

Галоўныя пункты спрэчак былі ўнесены як дадаткі ў наказ.

З.

Супроць протэкцыянізму.

(У беспрацоўных саюзу савецка-гандлёвых служачых).

Працоўныя ад моладзі крылі ва ўсю протэкцыянізм (у адзіночных выпадках) пры пасылцы на працу дзяўчынак «з прыгожым тварыкам». Адначасова яны ўказвалі на ненормальнасьць становішча, калі некаторым з таварышоў прыходзілася чакаць працы праз біржу па 2 гады.

Была падкрэсьлена невялікая розьніца паміж пастаноўкай асьветы моладзі ў нас і УССР з РСФСР. Прамоўцы зьвярталі ўвагу на вялікі лік ў тамашніх рэспубліках вячэрніх школ для рабочай моладзі, рабфакаў і г. д.

Не абышлося ў спрэчках бяз крытыкі слабай барацьбы з простытуцыяй:

— У змаганьні з гэтым злом трэба зьвяртаць увагу ня толькі на матар'яльную дапамогу, а і на ўздым культурнага ўзроўню юначкі-простытуткі.

Сход, прызнаўшы асноўную лінію працы гарсавету правільнай, прапанаваў будучым дэпутатам узяць курс на паляпшэньне матар'яльнага становішча беспрацоўных.

Адначасова трэба правесьці агляд быту беспрацоўнай моладзі, з мэтай больш чулага падыходу пры пасылцы яе на працу.

Верас

Прышло—мала, засталося яшчэ менш.

Прышло на сход мала.

А павінна было-б быць—больш. На сходзе павінны былі прысутнічаць працаўнікі партыйных і комсамольскіх камітэтаў і настаўнікі з мясцкомаў № 3 і 5, да таго газэтчыкі—сябры сэкцыі працаўнікоў друку—актыўная братва!

А на справе... У спрэчках выступіла пяцера: тры настаўнікі, адзін з «газэтчыкаў» і адзін тэхнічны працаўнік.

Настаўнікі паціху лаялі Гарсавет за саракарублёвыя пэнсіі групаводам малодшых груп, прасілі пашырыць школьныя будынкі, а разам з тым з-за цесноты і пылу існуючыя сухоты і ў вучняў і ў настаўнікаў, прасілі прывесьці ў парадак нэрвовую сыстэму настаўніка... і яшчэ пра лужы вады каля камхозаўскіх дамоў... і яшчэ пра слабую ахову гораду, а асабліва ваколіц.

«Газэтчык» «крыў» электрычную станцыю за дарагія ўводы, апавядаў пра нерацыянальнае асьвятленьне вуліц ліхтарамі—надвор'е цёмнае і ліхтары ня сьвецяць, а месяц на небе—ліхтары гараць... Прыводзіў факты аб няхайнасьці кватарантаў камхозкіх дамоў—кватэры трымаюць апушчанымі, у кватэрах рубяць дровы.

Ну і ўсё. Усё-ж такі ад сяброў профсаюзу асьветы можна было чакаць большага.

Жучок.

Сёньня ўвечары—карнавал.

Ва ўсіх комсамольскіх ячэйках, па ўсіх прадпрыемствах, ва ўсіх рабочых клюбах уся падрыхтоўчая праца праароблена.

Сёньня па ўсіх комсамольскіх ячэйках, разам з беспартыйнай моладзьдзю наладжваюцца справаздачныя сходы.

Пасьля сходаў у організаваным парадку ўся моладзь з лёзунгамі, паходнямі, гармонікамі накіроўваецца да райкомаў, а адтуль калёнамі накіроўваюцца на пляц Волі.

У карнавале моладзь адаб'е ўсю працу Гарсавету:

— Узмацніць культпрацу!

— Палепшыць ахову гораду!

— Палепшыць якасьць вучобы ў школах!

— Кіно і тэатры рабочаму!

— Палепшыць якасьць грамадзкага харчаваньня!

— Барацьба з бяспрытульнасьцю!

Больш увагі чыстаце і санітарыі ў рабочых раёнах!

— За пашырэньне жылой плошчы!

— Зьнізіць цэны!

Вось што паказана будзе па карнавале моладзі, вось якія запатрабаваньні сёньня вечарам будуць чытаць будучыя гарсаветчыкі XI склікаНьня.

Мік. Кк.

Аб чым казалі профшкольцы?

(Профшкола швэйнікаў і рабочая швэйнай майстэрні МСІКО)

— Ужо 1927 год прышоў—кажа адзін інвалід, стукаючы кастылём,—а нас папярэджваюць ужо аб тым, што няма сродкаў на протэзы. Як жа быць?

— Цяпер аб бяспрытульнасьці. Што далей будзе калі ня будуць прымацца меры да ліквідацыі гэтага зьявішча.

У прэзыдыуме ўжо пасьпелі выпіць некалькі шклянак вады, калі аб сваёй долі сталі выказвацца профшкольцы-краўцы.

— Пры такой пастаноўцы справы ў профшколах—мы далёка не заедзем. Што дае, скажам, наша профшкола краўцоў?— Слаба кваліфікаваную рабочую сілу. Да таго-ж сярод кваліфікаваных краўцоў ёсьць ня мала беспрацоўных. Дык вось профшкольцы ў большай сваёй частцы зьяўляюцца нічым іншым, як новымі кадрамі беспрацоўных.

Над гэтым гарсавет павінен добра прызадумацца.

К.

Выбралі комсамольца.

(Малюнак)

На дварэ падыходзіла пад поўдня. Сельскі выканавец вёскі Матарова Гарасім хадзіў па вуліцы ды крычаў сваім грубым голасам стукаючы кіём па сьцяне хаты:— Гэй, мужчыны, бабы, на сход у школу хутчэй хутчэй, ўсе на перавыбары савету!...

Слухай, Гарасім, які сёньня будзе сход, што так моцна крычыш, я, брат, нічога ні разабраў?—запытаўся вышаўшы на вуліцу Якаў Гіляроў.

— Што? ня ведаеш! Эх ты, глушмель, гэта-ж сёньня перавыбары савету! Ах, каб ты скіс,—зарагатаў Гарасім на ўсю вуліцу. Ну, брат Якаў, сёньня будзе важнецкі сход, начальства з Рык'у прыехала, ды яшчэ прыехаў нейкі чалавек з акулярамі на носе,—глядзі, прыходзь з жонкай, ды толькі неспазьніся!..

— І праўда, гэта-ж сёньня важны сход, трэба браць павестку ды хутчэй ісьці,—прабармятаў сабе пад нос Якаў.

— Але каго выбіраць? Вось хоць выбяры гэтага канцавога Аршэню, так і ведай, што працы добрай з яго ня будзе, хоць ён і добра пісьменны, бо горкая п'яніца, сьвету за гарэлкай ня бачыць. А другі актывісты, гэта Сяргей Алісеяў, але выбіраць ня варта, бо ў коопэратыве ня мала заматаў грошай, што-ж, выберы яго, то першы, як той казаў, «буракрат» будзе... ня варта выбіраць!.. А вот гэтага Зосінага канцамола, то я думаю варта выбраць, бо ён працуе добра, ён нідзе не падгадзіць; гэта-ж глядзеце: лазьню збудавалі пад яго кіраўніцтвам, пажарную дружыну гэтак сама ён утварыў. Яго аб[а]вязкова трэба выбраць.

— Каго? Якога ты кажаш канцам[о]ла?—запытаў Бутрым.

А гэтага Зосінага, ну большага Мік[о]лая!..

— Верна, трэба яго выбраць—пр[а]цаваць умее!—прапанаваў Аляксандра.

У школе сабралася многа сялян, як[ія] сядзелі кучай і нешта гутарылі між с[а]бою.

Мужчыны таксама соймікаваліся п[а]між сабой, каго яны будуць выбіра[ць] сябрам свайго савету. Зараз упаўнаважаны па перавыбарах адчыніў сход, зачыт[аў] закон аб перавыбарах саветаў, і пась[ля] прапанаваў упосіць кандыдатуры у скл[ад] сяброў савету.

Якаў першы папрасіў слова і перш[ы] упес кандыдатуру Мікалая Васілёва[га] Смутку, з словамі: «Ён добры канцам[о]лец, лазьню нам збудаваў, хай будзе с[я]брам нашага савету!!.

— Запісаць яго, запісаць і выбра[ць] сябрам нашага савету!

— Працаваць будзе добра і змол[аду] хлопец добры!.. аднагалосна закрычалі с[я]ляне.

Упісалі яшчэ 5 кандыдатур і на гэты[м] пачалі галасаваць. На першую кандыдат[у]ру Міколы Васілёвага Смуткі рукі пад[ня]ліся быццам малады густы лазьняк і быў аднагалосна выбран сябрам Голацк[а]га савету. Апошнія адпалі, бо толькі ад[зін] быў патрэбен.

Янка Нэйч.

У пашане сярод беднаты

(Жодзіна, МББ ж. д.)

Старшыням і сакратарам сельсавету старога складу вёскі Жодзіна былі комсамольцы.

Сяляне пераканаліся, што хлопцы хоць маладыя, але працуюць,

Пры сёлетніх перавыбарах нашы сяляне ацанілі працу комсамольцаў і ў новы склад правялі пяць комсамольцаў і двух партыйцаў.

Праўда, больш заможнія сяляне [ме]целі правесьці ў сельсавет сваім кандыд[а]туры і гэтым праваліць кандыдатуры ко[м]самольцаў, але бедакі адказалі:—«І [мы] ня дурні, знаем хто наш абаронца» ўвесь сьпіс, высунуты партыйнай ячэ[й]кай, быў праведзен.

Міхась Маркеві[ч]

Зацікавім піонэраў патрэбнай і карыснай справай!

За тэхнічныя навыкі, за добра організаваны досуг піонэраў!

Аб чым гаварылася на нарадзе.

Як організаваць досуг піонэраў?

„За мяч—усё гатовы аддаць“.--Асьветнікі організоўваюць адпачынак на сьвежым паветры.--„Няма пакояў“.--У чым павінна выказвацца зацікаўленасьць бацькоў?

У суботу 19 лютага адбылася нарада па пытаньню «Організацыя досуга піонэраў і набыцьцё імі тэхнічных ведаў», організаваная рэдакцыяй газэты «Чырвоная Зьмена» сумесна з ЦБ і Менскім Акр. Бюро ЮП.

У нарадзе прынялі ўдзел: спэцыялістыя пэдагогі, піонэрскі актыў і бацькі піонэраў.

Нарада заслухала даклады трох піонэр-атрадаў, па якім разгарнуліся шырокія спрэчкі.

Што гаварылася ў спрэчках?

Тав. Шышкоў (павадыр атраду будаўнікоў).

Нашы піонэры праводзяць вольны час у сваім клюбе, дзе ёсьць: шашачны пакой, фізкультурная заля, чытальня. З вялікай ахвотай яны ідуць у фізкультурную залю.

За мяч нашы піонэры гатовы аддаць усё.

Тав. Багдановіч.—Хлапцы кажуць, што на падрыхтоўку да клясу яны аддаюць 2—3 гадзіны, а потым ім больш рабіць нечага.

Тав. Езавітаў (ад пэдагогаў)—Мы павінны даваць піонэрам практычныя навычкі, якія-б у далейшым былі карысны ў іх жыцьці.

У гэтым, вядома, неабходзен вольны выбар. Дрэнна тое, што не наладжана сувязь піонэр-атрадаў са школамі. Мы пэдагогі маглі-б дапамагчы ў працы піонэр-організацыі.

Тав. Лейбовіч (ад пэдагогаў) Трэба утварыць такое месца, куды хоць раз у тыдзень можна было-б сходзіць, атрымаць справку, савет, як організаваць тэхнічны гурток, як у ім працаваць.

Таксама можна скарыстоўваць нашыя школы. Акрана павінна дапамагчы грашовымі сродкамі для організацыі «консультацый».

Тав. Богін (Эльвод)—Я лічу, што павінны быць не гурткі электратэхнікаў а зьвеньні «Электротэхнік». Яны павінны практыкаваць выстаўкі, адбываючыя справу электрыфікацыі у СССР, павінны зьбіраць малюнкі, робіць мадэлі электрыфіцыраванай вёскі і інш.

У гэтай працы не заўсёды патрэбна майстэрня.

Гутаркам ў атрадзе, таксама можна надаваць тэхнічны ўхіл.

Тав. Мазур (Галоўсацвых)—Асноўное, што мы павінны патрабаваць ад піонэрскай організацыі, гэта політычнае выхаваньне дзяцей. Нельга дапускаць параллялізму ў працы атрыдаў і школы

Тав. Пякарчык (ЦБ ЮП)—Для таго, каб будаваць зьмест працы, трэба ведаць запатрабаваньні дзяцей.

Дзеці уступаючы ў піонэратрад падрыхтоўваюцца да ўступленьня ў КСМ. атрымліваюць грамадзкія навыкі

Акрамя гэтага дзеці жадаюць атрымаць тэхнічныя, працоўныя навыкі Яны жадаюць, каб атрад організаваў для іх добры адпачынак, яны жадаюць павесяліцца і г. д.

Тэхнічныя гурткі, якія растуць стыхійна ў атрадах, трэба організоўваць пры клюбах, школах, і павінен узяцца за гэта не адзін атрад, а група атрадаў (па прыкладу будаўнікоў). Для гурткоў трэба падабраць і прыцягваць бацькоў у якасьці кіраўнікоў. Гэта павінна рабіцца па добрай волі.

Неабходна наладзіць консультацыю тэхнічнымі гурткамі.

Такім шляхам мы паступова палепшым працу піонэр-атрадаў.

І вось вечаркам у «Чырвоным кутку», калі піонэры зьбіраюцца, мы скарыстоўваем піонэрскія часопісі, асабліва часопісь «Беларускі Піонэр».

Тав. Пікулік (атрад Працасьветы).—У нашым атрадзе добра ўжываюцца гульні і сьпевы, пытаньні і адказы, якія цікавяць піонэраў. Каб было памяшканьне—была-б звычайная рэч організаваць дасуг. Мы практыкавалі вечары піонэрскай самадзейнасьці, агульныя вечары з удзелам у іх неорганізаваных дзяцей.

Экскурсіі мы практыкавалі як звеньнямі, так і ўсім атрадам (на шкляную гуту, электростанцыю, Дом селяніна і г. д).

Мы організоўваем адпачынак піонэраў на сьвежым паветру, хадзілі на каток, каталіся на санках, лыжах.

Тав. Башкевіч (Наркамасьветы)—Мы цяпер у працы піонэр-атрадаў пераходзім на мэтад заданьняў. Стрыжнем тут павінна быць—грамадзкая карысная праца.

Тав. Бяляева (ад бацькоў саюзу Нар. Харч.).—У нас праца вельмі слаба праводзіцца. Няма пакояў. Дзеці таўкуцца ў калідорах. На іх не зварачваюць ніякай увагі.

Тав. Аляс (Ляхаўка).—Тут тав. Бяляева казала, што ў піонэраў няма памяшканьня. Калі-б бацькі былі зацікаўлены, было-б памяшканьне. Вось мы ўтвараем цяпер агульна раённы струнны аркестр, шумавые аркестры пры атрадах, пры актыўной дапамозе бацькоў

Тав. Брыгневіч (АКРАНА). Трэба ўнесьці ў спорт больш рытмікі, больш эстэцікі і цікавасьці па лініі спорту.

Не шкодзіла-б больш распаўсюджваць стралковы спорт, а таксама музыку і сьпевы сярод нашых піонэраў.

Нашым піонэр-павадырам неабходна больш падумаць аб організацыі адпачынку на сьвежым паветры.

Нам цяпер трэба ўзяць стаўку на профэсыянала-піонэр-павадыра, маючага вызначаны мінімум пэдагогічных ведаў.

Тав. Орман (ад бацькоў).—Трэба падумаць аб піонэрах пераростках, якіх у комсамол перадаць яшчэ нельга. Іх становішча дрэннае.

Бацькі з вялікай ахвотай жадалі-б дапамагчы піонэратрадам у іх працы, але ня ведаюць, чым дапамагчы. Бацькам неабходна растлумачыць, чым яны могуць дапамагчы піонэр-атрадам.

Тав. Башкевіч.—Пры організацыі якіх-небудзь тэхнічных майстэрань пры атрадах часта назіраецца падаўленьне ініцыятывы піонэраў павадыром атраду. Майстэрня павінна даваць належныя матэр'ялы, а піонэрам трэба прэдаставіць у значнай меры волю дзейнічаньня.

Тав. Аляс. Я ведаю атрад архітэктурна-будаўнічага тэхнікума; там хлапцы хадзілі да дырэктара тэхнікуму, да яго намесьніка і ў канцы дабіліся абсталяваньня сталярнай майстэрні. Цяпер мы організоўваем ў агульна-раённым маштабе гурткі пераплётнай, швэйнай справы і інш., і ўсе гэта дзякуючы зацікаўленасьці бацькоў.

Тав. Герман.—Пры організацыі тэхнічных гурткоў трэба ўлічыць тыя цяжкія ўмовы, у якіх працуюць піонэратрады. Няма інструмэнтаў, няма памяшканьняў.

Трэба дагаварыцца с майстэрняй якога небудзь дзіцячага дому, ці са школай.

Організоўвайце авіё-вечары.

Авіё-вечар павінен быць паказальна-агітацыйным. У яго праграму павінна быць уключана наступнае: 1) пастаноўка авіё-агіткі; 2) дэмонстрацыя модэляў, прыгатаваных самымі піонэрамі; 3) правядзеньне цікавых авіё-гульняў і авіё-задач; 4) наладжваньне авіё-выстаўкі; 5) чытка цікавага апавяданьня; калі можна, дык інсцэніроўка яго; 6) урэшце, гутарка з дыяпозытывамі.

Вышэйпералічанае дае магчымасьць зрабіць авіё-вечар цікавым. Нават адна гутарка з дыяпозытывамі, закончаная запускам монгольф'ера (папяровай паветранай кулі) ці лятаючай модэлі самалёту, несумненна выклікае вялікую цікавасьць, не кажучы ўжо аб авіё-гульнях, масавых дэмонстрацыях модэляў і г. д.

Ясна, што організаваць цікавы авіё-вечар можна там, дзе маецца авіё-гурток, які дае свае модэлі, сваю выстаўку і г.д. Калі піонэры ў гуртку належна падрыхтаваны, дык можна паставіць шэраг навуковых вопытаў са сваімі модэлямі; вопыты дапамогуць піонэрам разабрацца ў пытаньнях кіраваньня летацельнымі апаратамі, у пасьпешнасьці палёту ў залежнасьці ад матору, паветранага вінта, уплыву форм і разьмераў частак апаратаў на палёце.

На вечары можна высьвятліць пытаньні, выстаўленыя авіахімам, як лёзунг дню.

Б. Н.

Выстаўка дзіцячай тэхнічнай творчасьці.

Як іх будаваць?

Бюро піонэраў апавяшчае атрадам і школам аб організацыі выстаўкі дзіцячай творчасьці, мадэляў, прылад, розных прадметаў, зробленых самімі піонэрамі. Зрабіць гэта трэба за магчыма доўгі тэрмін да адчыненьня выстаўкі, каб масы дзетвары маглі аб ёй даведацца.

Усе экспонаты павінны мець ярлычкі з надпісамі: кім зроблены (зьвяно, група, адзін, яго імя, прозьвішча, узрост, дзе вучыцца, калі піонэр, дык з якога), кароткае апісаньне модэлі (што ўяўляе даны экспонат, яго назначэньне, як ён дзейнічае), як, пры дапамозе якіх інструмантаў, з якіх матар'ялаў ён зроблены і колькі часу пашло на яго прыгатаўленьне.

Неабходна хаця-б частку выстаўленых электроматораў пушчаць у ход злучэньнем току; паравую машыну (калі не нельга растапіць) прымусіць працаваць сьціснутым паветрам (для гэтага трэба выкарыстаць валосіпэдную помпу).

На выстаўцы трэба даць магчымасьць наведнікам браць у рукі мадэлі і прыводзіць іх самастойна ў рух. Трэба толькі аддзяліць больш складаныя мадэлі і снабдзіць іх звычайным для выставак надпісам: «не чапаць». У астатніх-жа мадэляй, больш простых і моцных, трэба вывесіць надпіс: «Можна чапаць рукамі».

Добра далучыць да мадэляў рысункі. малюнкі і схэмы, якія тлумачаць іх пабудову і прынцыпы працы.

Ва ўсіх аддзелах трэба павесіць портрэты вучоных і вынаходцаў, маючых адносіны да прадметаў, выстаўленых у даным аддзеле.

Малюнкі і фотографіі можна вырэзаць з часопісяй, газэт. Добра паказаць у кожным аддзеле асноўную літаратуру па таму ці іншаму пытаньню.

Кожны наведнік пры ўваходзе атрымоўвае білецік, на якім яму прапануецца напісаць свой узрост і род. Кіраўнік просіць палажыць пасьля агляду ўсёй выстаўкі запоўнены білецік да тэй мадэлі ці прылады, якія наведнікам прызнаны лепшымі і падабаліся больш усіх.

У азначаныя дні выстаўка наладжвае вечары тэхнікі на асобныя тэмы (вечар авіацыі, вечар радыё, электрычнасьці і г. д.)

Да організацыі вечароў можна прыцягнуць атрады і школы. настаўніцтва, інжынэраў, тэхнікаў, асобных комсамольцаў, партыйцаў і рабочых. Яны змогуць дапамагчы ў правядзеньні гутарак, а таксама ў організацыі самой выстаўкі.

Д. Барамзін

Не гаворым, а працуем

(Піонэрскі клюб пры саюзе будаўнікоў)

Дзякуючы ініцыятыве

Пяць будынкаў займае піонэрскі клюб пры саюзе будаўнікоў. Тут і бібліотэка і чытальня, будынак для гульняў, шахматна-шашачных сэансаў.

Шмат новых кніг піонэры закупілі для сваёй бібліотэкі. Адкуль атрымалі сродкі? Саюз дае кожны месяц 25 руб., а астатнія сродкі піонэры самі дасталі дзякуючы сваёй ініцыятыве. Згаварыліся з праўленьнем клюбу аб пастаноўцы кінофільмы, паладзілі вечар для дарослых рабочых і выручылі больш як 50 руб. Купілі кніг, гульні, выпісалі газэты, часопісі. Падшэфнаму вясковаму атраду купілі атрамэнт, паперы, газэт.

За пэндзлем і фарбай

Увесь свой вольны час піонэры праводзяць у сваім клюбе. Хто цікавіцца мастацтвам—ідзе ў гурток мастацтва. Малюе там портрэты павадыроў, плякаты, дэкорацыі для клюбу. Але цяпер гурток узяў зусім другі напрамак. Піонэры мастакі ўважліва вывучаюць гармонію фарбаў, вучацца, як іх зьмешваць, як правільна маляваць з натуры. Вядома, калі навучышся маляваць з жывога чалавека альбо з прыроды,—дык і карыкатуры, малюнкі, якія зьмяшчаеш у насьценгазэце будуць больш жыцьцёвымі і цікавымі. У гуртку займаюцца 12 чалавек. Кіруе комсамолец ячэйкі працаўнікоў мастацтва.

Шах і мат

Шахматна-шашачны пакой заўсёды перапоўнены. Тут толькі 5 столікаў, а жадаючых граць дзесяткі. Нават бываюць і спрэчкі—каму першаму граць. Самы добры шахматысты - піонэр праводзіць сэансы. Удзельнічаюць у кожнай партыі па 10 чалавек.

Да самай ночы «заўсёдатаі» шахматыстыя пацеюць над столікамі. Прыдзе дзяжурны зачыняць клюб, зьмяшае пешкі—толькі тады і кінуць гульню.

Усё аддадуць за мячык

А больш за ўсё цікавяцца піонэры ігрою ў мяч. Нават пакой спэцыяльны для гэтага зрабілі. Вокны закрылі дэкарацыяй, на электрычную лямпачку надзелі броню—жалезную сетку, у дзьвярэй прыладзілі баскетбольныя сеткі.

Наладжваюць і іншыя гульні з мячом Напрыклад, «вудачка» больш за ўсё цікавіць нашых піонэраў.

Нядаўна організавалі пераплётны гурток. але аб працы яго пакуль што нічога сказаць нельга.

С

Самадзельныя гульні.

Можна зрабіць шашкі з хлеба. Для гэтага бяруць чорны хлеб, мнуць яго; калі вылеплены фігуркі ў форме шашак, дый прасушваюць прыкладна з тыдзень; палову шашак мажуць разьведзенай крэйдай, зноў даюць высахнуць—і шашкі гатовы.

Можна прыгатаваць яшчэ цэлы шэраг гульняў: даміно, кэглі, млын і г. д. Некалькі скрыначак запалак ці запалкавай саломкі і кніжка Перальмана „Игры со спичками“ дапамогуць піонэрам правесьці ня мала вясёлых гадзін, даючы разам з тым гімнастыку мазгом.

Організацыю гэтых гульняў павінна ўзяць на сябе азначанае зьвяно, якое вызначае належныя гульні і даручае падрыхтоўку іх розным зьвеньням.

А праца па прыгатаваньні гульняў і сама гульня паслужыць сродкам к таму, каб атрадны клюб і месца для збораў атраду і зьвеньняў маглі стаць сапраўдным цэнтрам асяродку досугу піонэраў.

Е. ШТЭРКБЭРГ.

Абавязкова двесьці мэтраў!

Сярод нашых маленькіх мадэлістых-вынаходцаў.

Гурток мадэлістых пры заводзе дзеравапрацоўнікоў.

Тэрман—маленькі піонэр—мадэлісты атрымаў за свае мадэлі прэміі і авіяхімаўскі значок актывістага. Яшчэ з мінулага году ён стаў цікавіцца рознымі аэропланамі, самалётамі. Хадзіў ён на аэрадром, праводзіў там цэлыя гадзіны, слухаў як у небе гудуць машыны і хацелася яму зрабіць тыя самыя машыны... Але страшна неяк было.

У майстэрні авіахіму, а часткай ад знаёмага лётчыка Суздальцава — Тэрман атрымаў першыя навычкі авіахімаўскай тэхнікі.

А пасьля ўжо ўдзельнічаў і на выпярэдніцтвах модэлістых.

— За якія-ж, ты, мадэлі атрымаў прэміі?

— Я збудаваў тры мадэлі: «шыкуноўку», «вутку» і копію «самалёта».

— Што гэта за «вутка»?

— Рэкордная мадэль! — адказаў Тэрман і доўга, уважліва тлумачыў нам конструкцыю новых мадэляй.

Мы з цікавасьцю слухалі гэтага маленькага будаўніка, які весь свой вольны час праводзіў за пабудоўкаю аэропляпаў, самалётаў...

— Чым-жа твае мадэлі адрозьніваюцца ад іншых?

— Вядома... павёў бровамі Тэрман... Папярэдніцтва звычайна бывае на адлегласьць і працяжнасьць. Мае мадэлі давалі працяжнасьць—25 сэкунд і адлегласьць—60 мэтраў. Цяпер я будую мадэль «амэрыканскай яруснай вуткі». Яна павінна браць абавязкова 200 мэтраў!

— Ці гэта ня многа—ухмыльнуліся мы.

— Не! Абавязкова 200 мэтраў!.. І ведаеце... блісну ён зноў сваімі шэрым вачыма. Я ужо збудаваў «фузеляж»...

Мы не зразумелі гэтага спэцыяльнага тэрміну, але бачылі, як ён многа адзначаў для маленькага вынаходцы.

Мішына машына паляціць!

Тэрман таксама кіруе піонэрскім гуртком мадэлістых пры заводзе дзеравапрацаўнікоў.

Гурток організаваўся нядаўна і ўжо на твае калі 20 сяброў. Хлапцы займаюцца пазьменна 1 раз у тыдзень.

Комсамольцы клапацяцца аб сваіх піонэрах: яны дасталі 20 руб., на якія гурток набыў дошкі, рэйкі, пілу і г. д. Ячэйка высунула хлапца добрага слёсара, які знаёміць піонэраў сьлясарцы.

Цяпер гурток працуе над пабудоўкай самалёту па конструкцыі Шакунова. Хто робіць пропэлер, хто брусок... Адным словам, хлопцы пацеюць.

Зьявіліся і свае вынаходцы: піонэр Гэцаў зрабіў асобныя калёсікі для аэроплянa Раней калёскі рабіліся з тоўстай паперы альбо з фанэры. А вядома, аэроплян патрабуе легкасьці! Вось і прыдумаў Гэцаў лёгкія калёсікі: кардонныя, але змазаныя клеем з нітачкамі. Моцна і лёгка!

Гэтую вынаходку гурток з прыемнасьцю скарыстае.

А вось **Мішка Пакулейка**, як не стараўся збудаваць лятацельную машыну, нічога ня вышла: не ляціць таму што, няма гумылястыкі і няма ведаў. Але цяпер гурток выпраўіць і Мішкіна машына паляціць.

Толькі адно дрэнна: пакой у гуртку адзін, ды і той аднімаюць. Мала пакуль што інструмантаў: далі старыя з заводу, ды і тыя на 75 проц. няпрыгодныя.

Трэба было-б дапамагчы нашым маленькім вынаходцам—мадэлістым.

Алеся Я.

Да стралковых спаборніцтваў.

Спаборніцтвы на лепшага стралка-комсамольца праводзяцца ў нядзелю 27-га лютага, а 12-й гадзіне дню ў ціры Дому Чырвонай арміі.

З прычыны вялікай колькасьці жадаючых удзельнічаць у стралковых спаборніцтвах і малых сродкаў, да спаборніцтва дапускаюцца—50 чалавек.

У першую чаргу да спаборніцтваў дапусьцяць комсамольцаў, якія займаюцца ў вайсковых гуртках.

Для стральбы на кожнага ўдзельніка адпускаецца па 18 патронаў.

Папярэдняя трэніроўка праводзіцца ў чацьверг і пятніцу з 5 з паловаю па 7 гадзін у ціры Дому Чырвонай арміі.

За 1, 2 і 3 месцы выдадуць прызы, 4, 5 і 6—дыплёмы.

Абгаварыць пытаньне экономпрацы сярод батрацтва.

Пастановай бюро Менскага АК ЛКСМБ у першай палове сакавіка склікаецца нарада прадстаўнікоў КСМ у РК Працзямлесу. На нарадзе будуць разабраны пытаньні аб бліжэйшых задачах працы сярод батрацтва, аб броні і вучнёўстве ў саўхозах і экономпрацы сярод рабочай моладзі саматужнай прамысловасьці.

На нараду акрамя ўсіх прадстаўнікоў КСМ у РК Працзямлесу выклікаюцца два прадстаўнікі ад саўхозаў, два ад сельбатрачкомаў і два ад мястэчак.

На працу — здаровых

Беспрацоўныя падросткі, якія знаходзяцца на вучоце юнсэкцыі Менскай Біржы Працы, перад пасылкай на працу будуць прапушчацца праз мэдыцынскі агляд, які мае на мэце ўстанаўленьне год насьці падростка для выбранай ім профэсыі. Такім чынам на працу будуць накіроўвацца толькі юнакі з адпавядаючым да гэтай працы здароўем.

Ведаць свой край

— Цэнтральнае бюро краязнаўства зараз распрацоўвае матар'ялы II Усебеларускага краязнаўчага зьезду і рыхтуе іх да друку. У хуткім часе выйдзе зборнік, ў якім будуць зьмешчаны ўсе даклады заслуханыя на зьезьдзе, спрэчкі па ім і рэзолюцыі.

— Згодна пастановы II Усебеларускага краязнаўчага зьезду разасланы ліст усім вышэйшым навуковым установам і тэхнікумам, аб уцягненьні студэнцтва ў краязнаўчую справу.

— Нядаўна адбылася экскурсыя 7 Менскіх комсамольцаў-лыжнікаў з краязнаўчымі мэтамі на Лысую гору. Удзельнікі экскурсыі зрабілі шэраг цікавых фотографічных здымкаў і дакладна абсьледавалі мясцовасьць.

Асоцыяцыя мастакоў

Нядаўна організавалася Ўсебеларуская асоцыяцыя мастакоў, якая ставіць перад сабой наступныя задачы:

1) аб'яднаць усе мастацкія сілы БССР,

2) узьнімаць кваліфікацыю беларускіх мастакоў,

3) весьці прапаганду рэволюцыйнага мастацтва сярод шырокіх мас працоўных шляхам наладжваньня выставак, экскурсый, дыспутаў ды інш.

Зноў забойства

У вёсцы Каменны Леў, Шклоўскага раёну, Магілеўскай акругі зарубілі тапаром сакратара комсамольскай ячэйкі М. Грышанкова.

Забойца—селянін той-жа вёскі А. Пятакоў—вядомы хуліган, які даўно быў у варожых адносінах з Грышанковым.

Забойцу арыштавалі, вядзецца следства.

4-га сакавіка

адбудзецца ў фойэ клюбу «Кім» (Комсамольская 25)

НАРАДА

комсамолак і беспартыйных дзяўчат-работніц занятых на кваліфікаванай працы,

скліканая рэдакцыяй газэты „ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА“, Менакругкомам ЛКСМБ і Жанаддзелам АК КП(б)Б. Мэта нарады—выявіць посьпехі і недахопы ў працы маладых работніц, а таксама абмяняцца думкамі на далейшае.

На нараду запрашаюцца: комсамолкі і беспартыйныя дзяўчаты, занятыя на кваліфікаванай працы; майстры, якія непасрэдна заняты навучэньнем дзяўчат; сакратары райкомаў ЛКСМБ гораду Менску; экономпрацаўнікі райкомаў; дырэктары старшыні фабзаўкомаў і сакратары ячэек ЛКСМБ заводу „Пролетары“, „Мэтал“, ФЗВ гарбароў, ФЗВ МББ чыгункі і аб'яднанай профтэхшколы; старшыня камісіі па ахове працы жанчын пры Наркампрацы БССР жанорганізатары райкомаў КП(б)Б гораду Менску і пэрсанальна: Капелюш, Сілін, Муратава, Крэмэр, Танайцаў, Каган, Мірынгоф, Галодка, Бараньнікаў і Брадоцкі

Пачатак а 6-й гадзіне ўвечары.

Просьба не пазьніцца.

Рэдакцыя газ. „Чырвоная Зьмена“, Менакругком ЛКСМБ і Жанаддзел Менакругкому КП(б)Б.

Забойства Рыбачэнка

На лаве падсудных 7 чалавек. Яны нахілілі галавы і панура чакаюць пачатку працэсу.

У залі Дому Селяніна шмат сялян, якія прышлі паслухаць вядомую ўсім справу забойства комсамольца—грамадзкага працаўніка Міколы РЫБАЧЭНКІ.

У 1923 годзе Мікола РЫБАЧЭНКА—актыўны комсамолец, сябра Багушэвіцкага сельсавету і загадчык аддзяленьнем мясцовага ЕПО, праводзіў вялікую грамадзка-політычную і культурную работу сярод сялянства. РЫБАЧЭНКА хутка заваяваў сымпатыю, і пашану з боку сялян і асабліва беднякоў, сярод якіх ён карыстаўся вялікім аўторытэтам.

Аднак, частка моладзі в. АСМОЛАУКА, дзе ён пражываў, варожа адносілася да маладога грамадзкага працаўніка. Кіраўніком гэтай часткі моладзі зьяўляецца падсудны цяпер Іван БЕЛЯЧОНАК сын заможнага гаспадара Ігната Белячонка, які таксама сядзіць на лаве падсудных. Іван Белячонак пасябраваўся з падсудным ЦІСЕЦКІМ. Абодвы яны былі вядомыя на вёсцы хуліганы. Яны і парашылі забіць Міколу.

31-га сьнежня 24-га году БЕЛЯЧОНАК і ЦІСЕЦКІ падаслалі РЫБАЧЭНКУ паперку аб тым, каб ён абавязкова прышоў да гумна, што каля хаты Белячонка і яны яму перададуць аружжа.

Мікола рашыў пайсьці. Не даходзячы да гумна ён сустрэў Цісецкага, а крыху далей і Белячонка. Апошні падскочыў і ўдарыў Рыбачэнку жалезам па галаве. Рыбачэнка упаў. Тады хуліганы ўзялі раней падрыхтаваны 20-ціфунтовы камень і працягвалі біць лежачага, пакуль ён не памёр,

На заўтра труп забітага знашлі.

Зверскае забойства Рыбачэнкі выклікала моцнае абурэньне сялянства Бярэзінскага раёну. Да трох тысяч сялян сабраліся з акаляючых вёсак на пахароны. Уся грамадзка-політычная праца была спынена.

Перапалоханыя забойцы накіраваліся да граніцы з мэтаю перайсьці ў Польшчу. Але гэта ім ня ўдалося.

13-га лютага 1925 году Белячонак і Цісецкі дабравольна зьявіліся ў Барысаўскую прокуратуру.

На 18-е студзеня 1925 году справа была назначана да слуханьня ў вёсцы Багушэвічах. Белячонак і Цісецкі былі пад вартаю дастаўлены ў мястэчка Бярэзіна. Але адтуль яны шляхам узлому кратаў зьбеглі.

Хаваючыся ад ўлады яны аб'ядналіся з бандытам Вараб'ём, а затым пыталіся далучыцца да вядомай банды Стасель на і Лапа. Але хутка былі арыштаваны.

Разьбіралася справа ў Барысаве. Грамадзкім абвінаваўцам быў прадстаўнік акругкому Комсамолу тав. Раманчук.

Галоўныя падсудныя віноўнымі сябе ня прызналі. Але паказаньні 15 сьведкаў яскрава намалявалі карціну ўсёй іх злачыннай і контр-рэволюцыйнай дзейнасьці.

Суд прыгаварыў галоўных падсудных Белячёнка і Цісецкага да расстрэлу.

М. Гурэвіч,

Менск-Ленінград-Волхаўбуд-Кранштат

Організуем вялікую экскурсыю моладзі

Рэдакцыя газэты «Чырвоная Зьмена» даводзіць да ведама рабоча-сялянскай моладзі Беларусі аб тым, што ёю ўжо пачата падрыхтоўка да **вялікай экскурсыі моладзі** па маршруту: **Менск—Ленінград—Волхаўбуд—Кранштат** (наведваньне падшэфнага лінкору імя **Парыскай Комуны**.

Экскурсыя адбудзецца ў маі месяцы г. г.—к пачатку летняй водпускной кампаніі на прадпрыемствах, і зойме прыблізна 7-9 дзён (уключаючы дарогу).

Умовы паездкі для ўдзельнікаў экскурсыі наступныя: 50-процантная скідка з кошту чыгуначнага білету, ільготная аплата інтэрнату. Астатнія выдаткі пакрываюцца экскурсантамі са сваіх сродкаў.

Наогул, для таго, каб прыняць удзел у экскурсыі трэба мець 35 рублёў.

Апавяшчаючы аб экскурсыі за два месяцы да адпраўкі, рэдакцыя зьвяртаецца з прызывам да моладзі, якая жадае прыняць удзел у гэтай экскурсыі, каб яна ўжо цяпер **пачала зьбіраць грошы на паездку**.

Рэдакцыя ўпэўнена ў тым, што ячэйкі, райкомы і акругкомы прымуць усе захады да таго, каб прыцягнуць увагу рабоча-сялянскай моладзі да гэтай экскурсыі, якая мае вялізарнае культурна-выхаваўчае значэньне.

Для таго, каб мела магчымасьць удзельнічаць у экскурсіі сялянская моладзь і найменш матар'яльна забясьпечаная частка рабочай моладзі, рэдакцыя лічыць мэтазгодным, каб ячэйкі на мясцох прыступілі да організацыі **экскурсыёнага фонду** (шляхам наладжваньня платных вечароў, падпісных лістоў, вылучэньня грошаў з культфондаў профорганізацый і г. д.

Таварышы, якія жадаюць прыняць удзел у экскурсыі, павінны прыслаць у рэдакцыю газэты «Чырвоная Зьмена» сваю заяву з наступнымі весткамі:

1) Прозьвішча, імя і па бацьку; 2) колькі год; 3) соцыяльнае становішча; 4) месца працы; 5) дасканальны хатні адрас; 6) партыйнасьць; 7) якія мясцовасьці добра ведаеш; 8) ці выяжджаў ты за межы роднага гораду ці вёскі.

На конвэртах, у якіх будуць пасылацца заявы, неабходна наверсе, у правым кутку пісаць: «Да экскурсыі».

Прыём заяў пачынаецца 26-га лютага.

Сьпіс таварышоў, залічаных для ўдзелу ў экскурсыі, будзе надрукован у газэце «Чырвоная Зьмена».

Хлопцы і дзяўчаты—за работ[у]! Адкладвайце грошы! Рыхтуйцеся [д]а экскурсыі!

Рэдакцыя «Чырвонай Зьмены»

Мы заваёўваем тэатр.

Колектыўнае наведваньне тэатру--лепш[ы] культурны адпачынак моладзі.

Ужо адбыліся 2 агульнадаступных спэктаклі для мол[а]дзі. На чарзе 3-ці «Вір».--У хуткім часе адбудзецца вялікі ды[с]пут аб пастаноўках Белдзяржтэатру, у якім прымуць удз[ел] выдатныя беларускія пісьменьнікі і навуковыя працаўнікі. Ячэйкі комсамолу, рабочая і вучнёўская моладзь--у тэатр!

3-ці спэктакль для моладзі.

3-ці агульнадаступны спэктакль для моладзі ў Белдзяржтэатры адбудзецц[а] ў сераду 2-га сакавіка. Пойдзе цікавая гістарычная п'еса „ВІР“.

Білеты на гэты спэктакль прадаюцца: днём у рэдакцыі „Чырвоная Зьмен[а]“ (Комсамольская, 25) у тав. Шмуклер, а вечарам у клюбе імя „КІМ“ у тав. Аронке[ра].

Пасьпяшыце закупіць білеты!

Праз тыдзень--тэатральны ранішнік

У тыдзень 6-га сакавіка у Беларускім Дзяржаўным Тэатры рэдакцыя [на]шай газэты сумесна з клюбам „КІМ“ наладжвае вялікі тэатральны ранішнік [для] працоўнай моладзі. Праграма гэтага ранішніку разьбіваецца на 3 часткі:

Першае аддзяленьне: концэрт; музычныя, балетныя і гумарыстычныя [ну]мары.

Другое аддзяленьне: дыспут аб 3-х пастаноўках Белдзяржтэатру, якія [па]казаны Менскай моладзі („Перамога“, „Стралок Тэль“ і „Вір“) і аб тым, [што] патрабуе працоўная моладзь ад тэатру. Уступнае слова тав. У. Ігнатоўска[га]. Прымуць удзел у гэтым дыспуце: Міхась Чарот, Якуб Колас, Янка Купала, Ціш[ка] Гартны, проф. Вольфсон, проф. Бэркэнгэйм, Шамардзіна, Бараньнікаў, Міро[н], Дыла, Матусаў і ўсе жадаючыя.

Трэцяе аддзяленьне: працяг концэрту.

У часе антрактаў грае оркэстр духавой музыкі.

Цэны білетам ад 10 да 45 кап.

Продаж білетаў на ранішнік—днём у рэдакцыі „Чырвоная Зьмена“ тав. Шмуклер, а вечарам у клюбе імя „КІМ“ у тав. Аронкера.

Запытаньні і адказы.

Запытаньне № 817 (Трухача). Ці можа беспартыйны хлапец паступіць ў авіашколу?

А д к а з. Бязумоўна можа. Для гэтага трэба паслаць належныя паперы ў акруговы камітэт Авіяхэму. (Гл. папярэднія нумары «Ч. З».)

Запытаньне № 818 (Навіцкага). Ці маюцца ў БССР курсы кіно-мэханікаў?

А д к а з. Курсы гэтыя існуюць пры Белдзяржкіно і ўжо займаюцца. Цяпер туды прыёму няма.

ЗАПЫТАНЬНЕ № 819 (Міхася). [Ці] плоціць гонарар за вершы і апавядан[ьні] рэдакцыя часопісі «Беларускі Піонэр»?

АДКАЗ. Плоціць.

ЗАПЫТАНЬНЕ № 820. (Камінскага). [Ці] магу я быць сябрам «Маладняка», [калі] мне 16 год, маю асьвету 4-х годкі і зд[оль]насьць пісаць: вершы, п'есы і апавядан[ьні].

АДКАЗ. Уступленьне ў «Маладняк» [не] абмяжована ўзростам уступаючага, а [за]лежыць ад здольнасьці і ўменьня пі[саць] вершы, апавяданьні і інш. Зьвярніся [па] конт гэтага ў бюро «Маладняка».

ЗАПЫТАНЬНЕ № 821 (З. Шапіра). [Ку]ды трэба зьвярнуцца, каб організав[аць] гурток «Маладняка»?

АДКАЗ. Напішы падрабязговы ліст [аб] гэтым у Цэнтральнае Бюро «Маладня[ка]» па адрасу: Менск, Рэволюцыйная вул[іца], Інбелкульт, ЦБ «Маладняка».

ЗАПЫТАНЬНЕ № 822 (З.). Ці дае [рэ]дакцыя «Чырвонай Зьмены» камандыр[оў]кі на рабфак?

АДКАЗ Не дае.

Сярод пісьменьнікаў.

○ Гэтымі днямі выходзіць з дру[ку] першы нумар ... месячнай літаратур[на]-мастацкай часопісі „Ўзвышша“, паме[рам] у 12 друкаваных аркушаў. Нумар г[этты] зьмяшчае ў сабе літаратурныя творы [сяб]роў абяднаньня „Ўзвышша“ і крытычн[ыя] артыкулы профэсароў БДУ і г. д.

У тры радкі.

○ 10, 11 і 12-га лютага праца[вала] ўсебеларуская нарада сельска-гаспа[дар]чых тэхнікумаў, якая абмеркавала п[шэраг] практычных пытаньняў аб мэтодах вы[клa]даньня і г. д.

○ Для правядзеньня дапамогі се[мьям] політвязьняў, ЦК МОПР'у БССР ор[гані]заваў жаночыя камітэты дапамогі.

○ **66 вясковых школ** на свае ср[одкі] пабудована сялянствам Меншчыны за а[пош]нія 2 гады.

Агонь па тым, хто ня выконвае дырэктыву партыі ўзмацняецца!

Зьнізіць цэны, скараціць апарат, палепшыць якасьць!

Лішнія людзі.

За „Сахаратрэстам“--Саўгандльфлёт.

У папярэднім нумары «Чырвонай Зьмены» пісалася аб невыкананьні белканторай «Сахаратрэсту» прапановы РСІ аб скарачэньні апарату.

Прабралі... і недарма.

Але гэта не адзіны выпадак. У «Сахаратрэсту» маюцца адзінадумцы.

Белкантора Саўгандфлёту. Важная ўстанова! Працу разгарнула салідна. Абслугоўвае ледзь ня 99 процантаў усіх коопэратыўных і дзяржаўных устаноў.

Вярхі канторы бязумоўна зацікаўлены ў зьніжэньні накладных выдаткаў. Яны разважаюць досыць правільна: «зьнізім аплату за транспартныя паслугі і гэтым дадзім магчымасьць нашым дзяржаўным і коопэратыўным установам зьнізіць цэны на тавары» І ня толькі разважаюць, але праводзяць вызначаныя мерапрыёмствы... Але гэта адзін бок мэдалі.

А вось паслухайце: апарат ніяк ня могуць скараціць!

Надта мяккімі аказаліся сэрцы саўгандфлётцаў, каб зрабіць гэта.

А на неабходнасьць скарачэньня раздутага апарату паказвала РСІ яшчэ ў кастрычніку месяцы.

Дарэмна ляцяць адзін за другім цыркулярчыкі Наркамгандлю аб неабходнасьці яшчэ больш зьнізіць цэны за транспартныя паслугі. Дарэмна!

У саўгандфлётцаў, бачыце, мяккія сэрцы...

Вывад ясны. Трэба апарат скараціць?

Упаўне магчыма безхваробнае скарачэньне ў белканторы саўгандфлётцаў інспэктара, загадчыка опэрацыйным сталом, загадчыка рахунковым сталом, адной машыністкі і двох рахункаводаў.

Пакуль у Белканторы зьлілі опэрацыйны, разрахунковы, грашовы і асабовага складу аддзелы ў два: комэрцыйна-опэратыўны і фінансава-рахунковы.

Лішнія аддзелы зьнішчылі... А лішнія людзі засталіся.

— Скарачэньне штатаў—кажуць у Саўгандфлёце—гэта не галоўнае.

Галоўнае ці не галоўнае, а ўпрасьціць апарат неабходна. Аб гэтым у нас ёсьць ясная дырэктыва партыі.

Спадзяемся, што ў Саўгандфлёце гэта хутка ўразумеюць.

Р. Г--н.

З блёк-нотам каля прылаўкаў...

Гандляры «стараюцца»...

Ўчора рэпарцёр „Чырвонай Зьмены“ з спэцыяльнаю мэтаю наведаў шэраг крам, раскінутых па розных канцох гораду, як коопэрацыйных, гэтак і прыватных.

Праўда, нельга адмаўляць таго факту, што ў большасьці прыватных крам прадметы спажываньня даражэй, чым у коопэратывах, але-ж трэба адзначыць, што трапляюцца і такія гандляры, якія, як відаць, прынялі лёзунг зьніжэньня цэн і па свайму адрасу.

— Што-ж? Зьніжаць цэны, дык зьніжаць—разважаюць некаторыя прыватнікі

— Калі нельга прадаваць танней, чым у коопэрацыі дык хоць па роўных цэнах

І гэтыя прыватнікі стараюцца Як кажуць, са скуры лезуць вон, а імкнуцца прадаваць па роўных цэнах з коопэрацыяй прываблiць да сябе спажыўца.

Напрыклад, адзін гандляр па Савецкай вуліцы павесіў ля сваёй крамы такі аншлаг:

«СПЕШИТЕ! Дешевая распродажа по кооперативным ценам»,

Заходжу туды. Нельга паскардзіцца на адсутнасьць пакупцоў. Аказваецца, што тут прадаюцца селядцы, мёд і некаторыя іншыя рэчы па цэнах аднолькавых з коопэратыўнымі. Селядцы—48 к., за кілё, мёд—72 к. кілё і г. д.

Убачыўшы сярод пакупцоў знаёмы твар, я накіраваўся да яго.

— Як табе, — кажу,—ня сорамна тут купляць? Ты-ж маеш коопэратыўную кніжку.

— А на што мне МЦРК, калі і тут добра адказвае ён. Тут дык хоць у хвасьце ня трэба стаяць—адразу адпушчаюць, а то ідзі ў коопэратыў і чакай там сваёй чаргі па цэлым гадзінам.., Ды і танней тут!

— Што за ліха—думаю сабе. **Тут у краме адпушчаюць каўбасу па 66 кап. за паўкілё ў той час, як я сам плаціў у коопэратыве па 68 кап**

Праўда, такія гандляры рэдка трапляюцца. Большасьць з іх ўсё-ж дзярэ скуру з спажыўца, **але важна адзначыць, што больш вумны прыватнік імкнецца не адставаць ад коопэрацыі ў галіне зьніжэньня цэн.**

Мала зьнізіць цэны!

За параўнаўча кароткі тэрмін, МЦРК зьнізіў цэны на хлеб (полубелы) да 14 к. за кілё.

Але цікавая рэч! Чаму ў той час, як у крамах МЦРК хлеб каштуе 14 к. кілё, а ў прыватнай краме гэты-жа хлеб прадаецца па 16 кап. кілё, чарга за хлебам, ў прыватніка ня меншая, чым у коопэратыве? Гэта мяне зацікавіла.

Пасьля гутарак з хатнямі гаспадынямі і азнаямленьня з якасьцю хлеба, як коопэрацыйнага, гэтак і прыватнага, я павінен быў прызнацца, што часта першы па якасьці ўступае другому.

Коопэратыўны хлеб папсуецца недапечкай, кіслым, смакам, кавалкамі солі і г. д.

Вось чаму многія ходзяць да прыватнага гандляра, хлеб якога лепшай якасьці.

Вывад наступны: **лёзунгам МЦРК павінна стаць „ня толькі колькасьць, але і якасьць выпякаемага хлеба“. Мала зьнізіць цэны, патрэбна зьвярнуць ня меншую ўвагу і на добраякаснасьць тавараў. Ад гэтага залежыць канчатковая перамога коопэрацыі над прыватнікам.**

Я. Зэльцар.

Адказныя рэдактары **А. БАРАНЬНІКАЎ.** **А. КУРЦІК.**

Галоўлітбел № 24439 2 Дзяржрукарня БДВ.